

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS
TARŠOS PREVENCIJOS IR LEIDIMŲ DEPARTAMENTO
UTENOS SKYRIUS**

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898.
Skyriaus duomenys: Metalo g. 11, LT-28217 Utena, tel. (8 389) 68 784, faks. 8 7066 2000, el.p. utenos.skyrius@aaa.am.lt,
<http://gamta.lt>.

UAB „GJ Magma“

2014-12-15
I 2014-11-17

Nr. (15.7)-A.4-8313
Nr. 358

Kopija

Adresatams pagal sąrašą

**ATRANKOS IŠVADA DĖL ANYKŠČIŲ RAJONO PARAIŠČIŲ DURPIŲ TELKINIO
GAVYBOS PLOTŲ PRAPLĖTIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO**

1. Informaciją atrankai pateikė – UAB „GJ Magma“, Vaidevučio g. 18, LT- 08402 Vilnius, tel. (8 5) 2318178, faks. (8 5) 2784455, el. p.: gjmagma@gmail.com.

2. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius – UAB „Poraistė“, Paraisčių k., Kavarsko sen., Anykščių r., tel. (8 37) 465585, faks. (8 37) 465581.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas – durpių telkinio gavybos plotų praplėtimas.

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta – veikla planuojama Utenos apskrities Anykščių rajono Kavarsko seniūnijoje, Repšėnų (I plotas – 6,44 ha) ir Paraisčių (II plotas – 11,9 ha) kaimuose bei Troškūnų seniūnijoje, Vagilkos viensėdyje (III plotas – 40,89 ha). Nauji plotai nuo Anykščių miesto nutolę per 9,5 km į vakarus, nuo Troškūnų- 6 km į šiaurės vakarus bei nuo Kavarsko- 11 km į pietus. Artimiausia sodyba nuo III ploto nutolusi 215 m į šiaurę. Artimiausia saugoma teritorija yra Anykščių regioninis parkas, nuo nagrinėjamo ploto nutolęs 3,7 km į šiaurės rytus. Artimiausia saugoma kultūros vertybė yra Siaurojo geležinkelio komplekso (unikalus objekto kodas kultūros vertybių registre - 21898) Panevėžio - Rubikių ruožas (unikalus Nr. 21901), besiribojantis su III ploto šiaurine dalimi.

5. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas – numatoma praplėsti šiuo metu naudojamą Paraisčių durpių telkinį. Prie dabar naudojamo telkinio būtų prijungiami papildomi trys atskiri plotai gavybos laukų pakraščiuose. Paraisčių durpynas naudojamas nuo 1968 metų, vakarinė jo dalis išeksplatuota. UAB „Poraistė“ šį durpių telkinį eksploatuoja nuo 2003 metų. Planuojami naudoti plotai patenka į vieną žemės sklypą, priklausančią durpių gavyba suinteresuotiems asmenims (kadastrinis žemės sklypo Nr. 3460/0001:2) bei į valstybinę žemę, kurioje žemės sklypai nėra suformuoti. Informacija atrankai pateikta bendrai 59,23 ha plotui, kuriame detalus išteklių kiekis bus apskaičiuotas atlikus naujus markšneiderinius apmatavimus. Preliminariai durpių išteklių kiekis planuojamuose praplėsti plotuose galėtų sudaryti per 1000 tūkst. m³. Durpių gavybos laukų plotas bus kiek mažesnis už visą planuojamą naudoti plotą ir sudarys apie 41 ha. Durpyne vyrauja aukštapelkinis klotas. Pats durpynas yra sudėtingos formos su įlankomis, vidinėmis sausmėmis, apsuptas plokščiomis pakilumomis. Durpynas yra nusaustas. Iškastai bareliniai, surenkamieji, apjuosiantieji ir nuvedamieji kanalai, kurie puikiai funkcionuoja. Kiekviena vertinamo ploto dalis gamtiniu atžvilgiu gana skirtinga. I plotas yra apaugęs mišku, kuris dėl daugelį metų greta vykstančios durpių gavybos nusaustėjęs ir nebėra tipinis pelkinis miškas. II plote didžiojoje dalyje durpių gavyba jau buvo vykdoma, tačiau šiuo metu jis yra apleistas, pradedantis užaugti savaiminio

išsisejimo medžiais. III plote dalyje piečiau rajoninio kelio auga raisto tipo miškas. Kitą dalį šiauriau kelio sudaro tarpinio tipo pelkė, kuri tęsiasi iki pat siaurojo geležinkelio ruožo. Beveik visas planuojamas naudoti plotas miškų kadastre nurodomas kaip miškas, išsidėstęs Anykščių urėdijos Kavarsko ir Troškūnų girininkijų 415, 423, 501, 1130, 1233, 1238, 1239 kvartaluose. Vertinamame plote augantis miškas yra IV grupės, priskiriamos ūkinės paskirties miškams. Miškas prieš pradedant durpių eksploataciją bus iškirstas parengus miškotvarkos projektą. Buvo atlikti ekologiniai tyrimai ir biologinės įvairovės stebėjimai. Tirti Paraisčių projektuojamo durpyno plotai pateiktoje informacijoje apibūdinti kaip iš dalies jau sunaikintos pelkės (1 ir 2 mažieji plotai) fragmentai, o drėgna, bet užauganti, jau seniai melioracijos griovių sausinama didžioji dalis - kaip neperspektyvios pelkės plotas, kuris neturi suformavęs savistovaus ir unikalaus pelkinio gamtinio komplekso. Tyrimų metu į Lietuvos raudonąją knygą įrašytų augalų rūšių nerasta. Pagal informacijoje atrankai pateiktą biologinės įvairovės ekspertų įvertinimą telkinio eksploatacija gretimų augalijos kompleksų sukcesijų nesukels. Įsisavinant naujus plotus nereikės iš esmės pertvarkyti esamos melioracijos sistemos. Šiauriniame III plote reikės iškasti apjuosiančiuosius kanalus. Papildomi melioracijos grioviai būtų įjungiami į esamą funkcionuojantį tinklą. Apleistame II plote užteks tiesiog barelinius griovelius išvalyti ir nuvesti į surenkamuosius griovius.

Durpes planuojama kasti pagal trupinių durpių gamybos technologiją. Planuojamos metinės gavybos apimtys iki 30 tūkst. m³. Durpių gavybos sezonas prasidės gegužės viduryje ir truks iki rugpjūčio pabaigos (apie 106 dienas). Pagrindinis technologinis trupinių durpių gavybos procesas laukuose susideda iš šių pagrindinių darbo operacijų: 1. Frezavimo; 2. Vartymo (draikymo, džiovinimo); 3. Surinkimo; 4. Pakrovimo. Per durpių gavybos sezoną (per 80 darbo pamainų) bus įvykdoma iki 14 gavybos ciklų. Per vieną ciklą iš klodo bus nukasama apie 0,5 cm (iškasus ir supurenus susidarys per 2 cm). Planuojama, kad per sezoną durpių iš suspausto klodo bus nukasama iki 7 cm. Per 80 darbo pamainų įvykdyti 14 gavybos ciklų reikės, kad praplečiamuose plotuose dirbtų 3 traktoriai ir 1 ekskavatorius. Kiekvienas traktorius bus naudojamas skirtingai gavybos operacijai. Pasibaigus durpių gavybos sezonui ekskavatoriumi durpės iš šūsnų bus kraunamos į traktorines 20 m³ priekabas paaukštintais bortais ir išvežamos į gamybinę bazę. Produkcija iš durpyno bus išvežama didelės keliamosios galios sunkvežimiais. Durpių klodo visoms tvarkymo operacijoms (frezavimui, vartymui, surinkimui, klodo paruošimo ir kitiems darbams) bus naudojami traktoriai su porintais ratais MTZ 952, VALTRA T161, FENDT 312. Durpių pakrovimui bus naudojamas ekskavatorius Komatsu PC210. Iš gamybinės bazės supakuotos ir presuotos durpės, pakrautos į puspriekabas, bus išvežamos didelės keliamosios galios sunkvežimiais MAN TGX 18.440. Pagal atliktus triukšmo lygio skaičiavimus gauta, kad nuo galingiausio durpyne dirbsiančio traktoriaus artimiausią sodybą pasiekiantis triukšmas neviršys foninių 35 dB(A) reikšmių. Produkcija iš durpyno bus išvežama tais pačiais keliais kaip ir anksčiau. Pagal planuojamą naudoti gavybos technologiją, durpyno praplečiamuose plotuose išteklių gavyba bus vykdoma apie 23 metus.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas – Artimiausia „Natura 2000“ saugoma teritorija svarbi buveinių apsaugai yra Šventosios upė žemiau Andrioniškio (LTUKM0002), arčiausiai tekanti 5,9 km į šiaurės rytus. Artimiausia „Natura 2000“ teritorija svarbi paukščių apsaugai yra Šimonių giria (LTANYB001), nutolusi 7 km į šiaurės rytus.

6. Pastabos, pasiūlymai:

6.1. Apie šią atrankos išvadą planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas) privalo pranešti visuomenei, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 patvirtinto „Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo“ reikalavimais ir raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento Utenos skyrių apie pranešimo paskelbimą minėtame tvarkos apraše nurodytose visuomenės informavimo priemonėse bei pateikti su visuomenės informavimu susijusių dokumentų bei skelbimų kopijas.

6.2. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už PAV atrankoje pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones.

6.3. Naudingųjų iškasenų išteklių naudojimo planas turės būti rengiamas vadovaujantis aplinkos ministro 2014 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. D1-145 patvirtintomis Žemės gelmių naudojimo planų rengimo taisyklėmis.

6.4. Planuojamuose naudoti plotuose esantys miško žemės plotai turi būti išbraukti iš miškų valstybės kadastro. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis turės būti kompensuojamas pinigine forma arba atsodinant tokį patį miško plotą.

6.5. Nevykdyti veiklos rajoninio kelio Nr. 1215 Janušava-Dabužiai-Troškūnai ir Siaurojo geležinkelio Panevėžio - Rubikių ruožo apsaugos zonose.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą:

7.1. Planuojama ūkinė veikla nėra nei „Natura 2000“ ekologinio tinklo nei saugomoje teritorijoje.

7.2. Durpių gavyba, prijungus prie valdomo kasybos sklypo pakraščiuose esančius plotus, leis naudinguosius išteklius išsivaišinti racionaliai ir kompleksiškai. Durpynas bus saugomas nuo gaisrų, nuo per didelio persausinimo ir paviršinio sluoksnio mineralizacijos.

7.3. Bus naudojama jau sukurta infrastruktūra bei melioracijos griovių tinklas. Naujų plotų melioracijos grioviai bus prijungti prie esamo tinklo.

7.4. Veikla bus planuojama pagal parengtą telkinio naudojimo planą, kuris suteiks galimybę iškasti naudingąjį klotą, panaudoti žaliavą pagal paskirtį ir tuo apsaugoti durpes nuo tolimesnio gedimo, o iškasus naudingąjį sluoksnį susidarys sąlygos patvenkti šiuo metu nusausintą durpyną, suformuoti seklius vandens baseinus su šlapiomis, pelkėtomis pakrantėmis. Šie rekultivavimo darbai sudarys sąlygas ilgainiui atsistatyti kasybos metu pažeistai pelkinei ekosistemai.

8. Priimta atrankos išvada – atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 6 dalimi, pagal atrankai pateiktą informaciją planuojamai ūkinei veiklai – Anykščių rajono Paraisčių durpių telkinio gavybos plotų praplėtimui poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Atrankos išvada dėl poveikio aplinkai vertinimo galioja 3 metus nuo atrankos išvados viešo paskelbimo dienos. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio nuostatomis suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka teikti atsakingai institucijai, šiuo atveju Aplinkos apsaugos agentūrai, pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, o planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas), poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas, poveikio aplinkai vertinimo subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą.

Taršos prevencijos ir leidimų departamento
Utenos skyriaus vyr. specialistė

Daiva Kisielienė

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS TARŠOS PREVENCIJOS IR LEIDIMŲ
DEPARTAMENTO UTENOS SKYRIAUS 2014-12-15 RAŠTO NR. (15.7)-A4-83/3
ADRESATŲ SĄRAŠAS**

Anykščių rajono savivaldybės administracijai,

J. Biliūno g. 23, 29111 Anykščiai
Tel. (8-381) 58035, faks. (8-381) 58088
El. paštas: info@anyksciai.lt

Utenos apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos

Anykščių priešgaisrei gelbėjimo tarnybai

Vilniaus g. 18, 29145 Anykščiai,
tel.: (8 381) 58392, faks. (8 381) 58280
el. p.: anyksciai.pgt@vpgt.lt

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos

Utenos teritoriniui padaliniui,

Utenio g. 5, 28248 Utena
Tel./Faks. (8 389) 59748
El.p. utena@heritage.lt

Utenos visuomenės sveikatos centro Anykščių skyriui

K.Ladigos 1, 29106 Anykščiai
tel. (8 381) 59 477, faks. (8 381) 59 477,
el. p. anyksciai@utenosvsc.sam.lt

Žiniai:

Aplinkos ministerijos Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentui

El. p. utena@urd.am.lt